

Turun yliopisto

Kulttuurien tutkimuksen tutkinto-ohjelman valintakoe 2024

Vastaa kaikkiin kokeen tehtäviin (1, 2 ja 3). Kirjoita jokaisen tehtävän vastaus omalle paperilleen. Laita nimesi jokaiseen paperiin.

Tullaksesi hyväksytyksi on valintakokeesta saatava vähintään 25 pistettä ja jokaisesta tehtävästä on saatava pisteitä.

Tehtävä 1: Motivaatiotehtävä, 10 p.

Vastaa kumpaankin kysymykseen. Vastaustesi tulee pohjautua *Askel kulttuurien tutkimukseen* -kirjan valintakoeosioon, mutta niissä tulee olla myös omaa pohdintaasi.

- 1) Kerro lyhyesti, mikä sinua kiinnostaa Turun yliopiston kulttuurien tutkimuksen tutkinto-ohjelmassa. Pohdi asiaa a) kulttuurien tutkimuksessa tehtävän tutkimuksen ja b) kulttuurien tutkimuksen yhteiskunnallisen merkityksen näkökulmista.
- 2) Kerro lyhyesti tulevaisuudensuunnitelmistasi, mikäli valmistuisit Turun yliopiston kulttuurien tutkimuksen tutkinto-ohjelmasta. Millaisissa tehtävissä näkisit itsesi valmistumisesi jälkeen?

Tehtävä 2: Essee, 20 p.

Kirjoita *Askel kulttuurien tutkimukseen* -kirjan pohjalta esseevastaus, jonka otsikko on ”Käsitteiden rooli kulttuurien tutkimuksessa”. Käytä esimerkkeinä neljää valintakoe kirjassa esiteltyä käsitettä.

Tehtävä 3: Tekstianalyysi, 20 p.

Analysoi ja tulkitse kahta uutista (”Halloweenista voi tulla Suomessakin kalenterijuhla, jos tarpeeksi moni niin haluaa – selvitimme, miten muutos tapahtuisi” ja ”Petäjäveden vanha kirkko – vaatimattomuus kaunistaa”) käyttäen apunasi valintakoe kirjassa näkökulmia ja käsitteitä.

Halloweenista voi tulla Suomessakin kalenterijuhla, jos tarpeeksi moni niin haluaa – selvitimme, miten muutos tapahtuisi

Osa suomalaisista haluaa juhlia Yhdysvalloista tullutta halloweenia, muttei tiedä milloin. Kurpitsajuhlan ongelma on, ettei sille ole Suomessa vakiintunutta päivää, perinnettä eikä suomenkielistä sanaa. Kysyimme Yliopiston almanakkatoimiston johtajalta Minna Saarelma-Paukkalalta, miksi halloweenilla ei ole omaa, kiinteää päivämäärää.

Yhdysvalloissa halloween on aina 31. lokakuuta, koska juhla on siellä pyhäinpäivän aatto. Suomessa pyhäinpäivä siirrettiin vuonna 1955 niin, että se on aina lokakuun 31. ja marraskuun 6. päivän välinen lauantai, Saarelma-Paukkala kertoo.

Kiinteän päivämäärän puuttuminen aiheuttaa epäselvyyttä juhlinnan ajankohdasta. Kun lokakuun loppu osuu keskelle viikkoa, osa viettää halloweenia jo edeltävänä viikonloppuna, osa pyhäinpäivänä. Tilanne ajaa lapsiperhelähiöt hulluksi. Mistään ei voi tietää, milloin karkki tai kepponen -lapsia tulee ovelle.

Joensuun Marjalassa Halloweenista on tehty yhteinen sopimus. Alueen facebook-ryhmässä linjataan näin: Halloween on tulevana lauantaina. Vain koristelluilla ovilla saa käydä, ja kerjääminen lopetetaan puoli kahdeksalta illalla. Paikalliset asukkaat kiittelevät ohjeistusta. Näin kaikki tietävät, milloin saa lähteä karkki ja keppos -kierrokselle, ja talot osaavat valmistautua asiaan. Juhlapäivä on kuitenkin sovittava joka vuosi erikseen.

Miksi halloweenia ei ole merkitty suomalaiseen almanakkaan?

Sitä ei ole merkitty kalenteriin, koska se on tullut Suomeen niin vähän aikaa sitten, Saarelma-Paukkala sanoo. Tietyn päivän valitseminen olisi vaikeaa myös siksi, että suomalaiset viettävät juhlaa niin eri päivinä.

- Suomen kalenterissa on kirkollinen pyhäinpäivä, jolla on pitkät perinteet. Pyhäinpäivä on harras juhlapyhä, jolloin käydään haudoilla ja muistetaan kuolleita omaisia. Amerikkalaistyypinen, vähän kaupallinen ja karnevalistinen halloween kummituksineen ja kurpitsoineen voisi tuntua siihen epäluontevalta lisältä.

Voisiko jokin taho kuitenkin päättää, milloin halloweenia Suomessa vietetään?

Helsingin yliopisto päättää, mitä almanakkaan merkitään, mutta ei ihan yksin. Esimerkiksi vakiintuneet liputuspäivät merkitään kalenteriin, kun sisäministeriö on suositellut niitä tarpeeksi monena vuonna peräkkäin.

– Se on yhteisneuvottelun tulos, Yliopiston almanakkatoimiston johtaja Minna Saarelma-Paukkala sanoo. On iso kysymys, halutaanko kaupallista amerikkalaista juhlaa suomalaiseen kalenteriin. Päätös vaatisi laajoja neuvotteluja. Ystävänäpäivä kuitenkin löytyy suomalaisten kalentereista. Se oli helpompi lisäys, koska juhla on vakiintunut vietettäväksi 14. helmikuuta.

Kolmas ongelma on, ettei halloweenilla ole vakiintunutta suomalaista nimeä.

Mitä vahvemmin halloween vakiintuu suomalaiseen juhlaperinteeseen, sitä suuremmat mahdollisuudet juhlalla on päätyä kalenteriin. Kansalaisten toivomuksista syntyy hiljalleen painetta, eikä Saarelma-Paukkala pidä mahdottomana, että halloween olisi vielä joskus suomalaistenkin

almanakassa. Toisaalta Suomen perinteinen satokauden päätösjuhla, kekri, ei myöskään ole koskaan päätynyt kalenteriin.

– Tavallaan toivoisin, että uudet kalenteripäivät nousisivat omasta perinteestämme eivätkä USA:n kulttuurivaikutuksen tuomana.

(Muokattu Yle 31.10.2023 uutisesta)

Petäjaveden vanha kirkko – vaatimattomuus kaunistaa

kirjoittaja Antti Helin

Miksi Petäjaveden vanha kirkko on Unescon maailmanperintökohde?

Mitä tiedät Petäjaveden vanhasta kirkosta? Miksi kaikista Suomen kirkkoista juuri se on valittu yhdeksi Suomen seitsemästä Unescon maailmanperintökohteesta?

Kirkossa kesäoppaana työskentelevälle Topi Kytölehdolle on käynyt selväksi, että harva kotimaanmatkailija tietää kirkosta yhtään mitään muuta kuin että se on maailmanperintökohde. ”Moni kysyy, onko tämä Suomen suurin tai vanhin puukirkko? Se ei ole kumpaakaan”, Kytölehto sanoo.

Suomen vanhin puukirkko on yli sata vuotta vanhempi Vöyrin kirkko (valmistunut 1626) Pohjanmaalla, ja suurin on totaalisen massiivinen Kerimäen kirkko Savonlinnan lähellä.

Petäjaveden vanhan kirkon hienous ei ole superlatiiveissa, vaan niiden puutteessa. Siinä, että kirkko on säilynyt poikkeuksellisen hyvin vaatimattomassa, alkuperäisessä asussaan. Tai kuten Kytölehto sanoo: ”Kirkkoa ei ole korjattu pilalle.”

Petäjaveden vanha kirkko rakennettiin – ja koristeltiin – paikallisin voimin.

Kirkon tuntemattomat rakentajat

Kun Petäjaveden vanha kirkko valmistui vuonna 1764 Petäjävesi oli syrjäistä ja köyhää, erämaiden ympäröimää takahikiää. Kirkon suunnittelusta vastasi keskisuomalainen kirkonrakentaja Jaakko Klemetinpoika Leppänen, mutta muuten se rakennettiin ja koristeltiin paikallisin talkoovoimin. Nimettömäksi jääneistä 12 kirvesmiehestä on muistona vain kirkon kattoon maalatut nimikirjaimet. Niissäkin on S kirjoitettu väärinpäin.

Sisätilojen kauneus tulee komeista, maalaamattomista hirsiseinistä. Koristeita on suuremmin vain saarnastuolissa, ja nekin ovat ihastuttavan naivistisia. Kattokruunukin on veistetty puusta.

Nähtävänä on myös häpeäpenkki. ”Mitä suurempi synti, sitä korkeammalla istuit”, Kytölehto sanoo. Synneistä suurimpia oli saapuminen kirkkoon juovuksissa. ”Sunnuntai oli kuitenkin ihmisten vapaapäivä”, Kytölehto tuumii. ”Vaana pappi ei tykännyt.”

Petäjaveden vanha kirkko jakaa tunteita

Kytölehden mukaan suomalaisten ja ulkomaalaisten vieraiden reaktiot ovat hyvin erilaiset. Kun ulkomaalaiset ihailevat kirkon pienuutta ja maalaismaista kauneutta, suomalaiset ihmettelevät, miksi kirkko on Unescon maailmanperintökohde. Olisihan Suomessa komeampaakin tarjottavaa!

Reaktiossa ei ole mitään uutta. Jo 1920-luvulla, kun kirkko oli jo aikaa sitten hylätty liian pieneksi jääneenä ja Petäjävedelle oli rakennettu uudempi ja komeampi kirkko, ihastui seudulle saapunut itävaltalainen taidehistorioitsija Josef Strzygowski vanhaan kirkkorakennukseen.

Suomalaiset lähinnä paheksuivat, miten ulkomaalainen akateemikko päästettiin näin syvälle maan takamaille Suomea katsomaan.

Lopulta kirkon suojeluun herättiin. Unescon maailmanperintökohde siitä tuli vuonna 1994.

Vierailu Petäjaveden vanhassa kirkossa

Lammas määkäisee. Peltoja reunustaa risuaita. Vanhan ajan idylli on täydellinen kirkon ulkopuolella. Lampaat pitävät huolen nurmikosta ja alueen maisemoinnista. Kauempana siintää punainen Lemetilän maatila, jossa tarjolla maatilamatkailua.

Vierailu kirkossa on matka entisaikain vaatimattomaan maailmaan. Petäjaveden kirkko kääntää ylellisyyden pääläelleen. Mikä on kerran ollut köyhyyden merkki – vaikkapa paanukatto – on nykyisin harvinaislaatuinen ja kullan kallis muisto menneestä.

Kytölehdon mukaan Petäjaveden vanhaa kirkkoa käy katsomassa vuosittain noin 15 000 matkailijaa. Näistä kolmasosa on ulkomaalaisia.

Suomalaistenkin olisi jo korkea aika oppia arvostamaan Petäjaveden vanhaa kirkkoa. Onhan kirkko täydellinen monumentti suomalaisuudelle.

Kirkko on kuin todeksi tullut vanhan kansan viisaus: vaatimattomuus kaunistaa.

Petäjaveden kirkon aukioloajat

Petäjaveden vanha kirkko on kesäisin auki joka päivä kello 10–18 ja talvella sopimuksesta. Monena kesäsunnuntaina on jumalanpalvelus klo 10 tai 13. Sisäänpääsy 7 euroa. Pääsymaksu sisältää opastuksen.

Aivan vieressä on ihastuttava Lemetilän tila, jonka ikiaikainen tunnelma on kuin suoraan jatkumoa vanhalle kirkolle. Yöpyminen täällä tekee aikamatkasta täydellisen.

Lähettyvillä on toinenkin mukava maatilamajoitus, Guesthouse Kumpunen.

(Muokattu uutisesta Kerran elämässä -matkaopas maailmaan -sivustolta.)